

ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

*Величко Я.І., асистент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Результатом швидкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та їх залученням у всі сфери життєдіяльності людини стає процес суцільної інформатизації суспільства, що, в свою чергу, обумовлює необхідність модернізації системи вищої освіти. Одним із найперспективніших сучасних методів навчання фахівців з економіки та підприємництва з активним використанням інформаційних технологій є використання моделі змішаного навчання. Її реалізація передбачає поєднання переваг традиційного та дистанційного навчання з метою підвищення якості освітнього рівня випускників й оптимізації навчального процесу.

Під терміном «змішане навчання» розуміють «цілеспрямований процес взаємодії суб'єктів навчання, в якому поєднані традиційна та дистанційна моделі навчання, відбувається в аудиторії та поза її межами, у синхронному та асинхронному режимах, базується на широкому використанні ІКТ» [1].

При організації змішаного навчання важливо правильно та ефективно розподілити весь навчальний матеріал на онлайн та оффлайн (аудиторні) частини його викладання, визначитися з формами виконання практичних завдань, способами контролю та оцінювання досягнень студентів, системою допомоги з боку викладача тощо. При цьому підвищується ефективність традиційних аудиторних занять, оскільки вони використовуються не для пояснення теоретичного матеріалу, який можливо вивчити самостійно за допомогою електронних освітніх ресурсів,

а для виконання творчих практичних завдань, участі у проектній діяльності, для обговорення важливих професійно значущих питань [2].

Під час проходження відкритого дистанційного курсу «Змішане навчання» в НТУ «Харківський політехнічний інститут» мною була розроблена Програма змішаного курсу навчальної дисципліни «Управління економічним ризиком», яка зорієнтована на студентів 4 року навчання, містить 2 розділи і передбачає виконання навчальної діяльності на очних заняттях та дистанційну діяльність (використовується дистанційний курс за адресою: <http://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=534>).

У курсі розглядаються методи ідентифікації та способи вимірювання економічного ризику, інструменти управління ним та можливі шляхи подолання в умовах значної нестабільності економічної ситуації.

В запропонованій програмі змішаного навчання до основних цілей занять викладача віднесені: знайомство із студентами; допомога студентам адаптуватись на сайті курсу, у вивченні теоретичних матеріалів за темою та виконати практичні завдання (ПЗ); рефлексія - обговорення матеріалів курсу. До основних цілей занять студентів віднесені: знайомство з іншими слухачами курсу, зрозуміти структуру курсу та його основні завдання, засвоєння теоретичного матеріалу за темами та опрацювання практичного матеріалу.

Діяльність на очних заняттях викладача складається з подання основних понять, теоретичних матеріалів в лекції та пояснення методики виконання розрахунків ПЗ на занятті. В свою чергу, діяльність на очних заняттях студента складається із запису окремих матеріалів курсу та виконання окремих операцій, обговорення незрозумілих питань методики виконання ПЗ

Дистанційна діяльність викладача складається в основному з роботи на форумах, а саме: знайомство та надання відповідей на питання студентів щодо структури і сайту курсу; обговорення матеріалів навчальних тем, надання відповідей на питання, що виникли при опрацюванні цих тем; обговорення матеріалів окремих тем (розділів, курсу в цілому), результатів проміжних та підсумкових тестувань на форумі; і крім того, перевірка, обговорення зауважень й оцінка поданих на сайті практичних завдань студентів за відповідними темами.

Дистанційна діяльність студента складається з: ознайомлення з представленим на сайті курсу матеріалами (теоретичним наповненням курсу); роботи у форумах (знайомство з учасниками, з курсом; обговорення теоретичних питань, що виникли при опрацюванні тем, результатів проходження проміжного та підсумкового контролів, в цілому дистанційного курсу); підготовки та подання інформації до Банку ключових термінів за відповідними темами; виконання ПЗ, підготування звіту по ньому та представлення на сайті курсу; виконання завдань кейсу «Поняття про ризик»; участь у мозковому штурмі «Виявлення факторів ризику»; виконання завдання мікро-уроку «Методи аналізу та оцінки інноваційних ризиків»; виконання завдань проблемного навчання, підготування звіту по ньому та представлення на сайті; виконання завдання «Перевернутого класу» та групового завдання з підготовкою відповідних звітів та розміщення їх на сайті; проходження тестувань за окремими темами, за розділами та курсу в цілому.

Для реалізації змішаного навчання була використана міжнародна платформа Moodle (модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище), яка має доволі простий web-інтерфейс; надає можливість редагувати власний аккаунт; має декілька режимів доступу в систему (адміністратор, викладач, студент), в тому числі і гостьовий, що є зручним

для простого ознайомлення з курсом; має великий набір модулів-складових для розробки курсів; робить акцент на взаємодію між будь-якими учасниками курсу; підтримує будь-який контент в електронному вигляді; надає можливість визначити терміни здачі, кількість спроб, межі оцінок для практичних завдань і тестів (у графіку ставиться точна дата виконання і тільки до цього часу можна переслати завдання, бо система не приймає прострочені завдання); виконує автоматичну оцінку тестів (однак, для забезпечення надійності оцінювання отриманих знань в результаті проходження курсу навчання, підсумкова оцінка знань проводиться лише в очній формі).

Підручники та методичні посібники курсу представлені як у друкованому, так і в електронному вигляді на сайті. Для оформлення матеріалів курсу використовуються різні мультимедійні програми, завдяки чому курс стає більш привабливим.

Тобто, побудова навчального процесу на основі використання моделі змішаного навчання є оптимальним шляхом ефективною передачі знань, що сприяє підвищенню якості підготовки фахівців з економіки і підприємництва. В подальшому планується доопрацювання даного змішаного курсу та використання його в процесі навчання студентів.

Література:

1. Коротун О. В. Методологічні засади змішаного навчання в умовах вищої освіти / О. В. Коротун // Інформаційні технології в освіті № 3 (28) – 2016. – С. 117-129.
2. Щербакова О. Л. Змішане навчання як форма організації навчального процесу з іноземної мови у ВНЗ / О. Л. Щербакова, Ж. В. Ніколаєва // Молодий вчений. — 2017. — №4. – С. 69-73.- Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4.1/18.pdf>.